

दारान् ... आहरेत् Mitā. 30.5 (on 1.89); II (woman) who has not given birth to a son तत्र नियोगस्यैव निमित्तत्वे अनुत्पादितपुत्राया अपि धनसंबन्धः प्राप्नोति Mitā. 240.3 (on 2.135); Subodhi. 63.13 (on 2.135-136); BālamBha. ii. 191.20 (on 2.135-136)

अनुत्पादितफल (anutpādita-phala) *adj.* which has not generated any result संचिते पापपुण्ये ... अनुत्पादितफले एव ... विनश्यतः GoviBh. 294.14 (on iv. 1.15)

अनुत्पादितबोधचित्तव्याकरण (anutpādita-bodhicittavyākaraṇa) *n.* elucidation of the thought of one in whom enlightenment is not produced इदं दृढमते उच्यते । बोधिसत्त्वस्यानुत्पादितबोधचित्तव्याकरणम् ŚikṣāSa. 91.13.

अनुत्पादितब्रह्मानुभवा (anutpādita-brahmānubhavā) *adj.* (f.) which has not brought about the realization of Brahman (ब्रह्मोपासना) न चासावनुत्पादितब्रह्मानुभवा तदुच्छेदाय पर्यासा Bhām. 41.15 (on i. 1.1)

अनुत्पादितमन्यु (anutpādita-manyu) *adj.* in whom anger is not aroused न हि अनुत्पादितमन्युः कश्चित् कमपि व्यापादयति TattvCin. iv(2). 212.3.

अनुत्पादितव्यथा (anutpādita-vyatha) *adj.* which has not caused any pain धारिण्याः पूर्वसंभवः । तत्र क्रमेण वृषे गर्भोऽनुत्पादितव्यथः PariPar. 1.116.

अनुत्पादितस्वत्वा (anutpādita-svatvā) *adj.* (f.) in whom the ownership is not produced ततश्चानुत्पादितस्वत्वायाः कन्यायाः पाणिग्रहण-संस्कारात् पतिः स्वामी स्वत्ववान् ViraMi.(Samākāra). 584.6.

अनुत्पादितस्वेदलव (anutpādita-svedalava) *adj.* which has not caused (even) small drops of sweat भवतः ... गीभिः ... अस्माकम् ... अनुत्पादितस्वेदलव इव ... अतिक्रान्तः ... मार्गः NalaCam. 6.72(6)

अनुत्पादितहृदयाह्लाद (anutpādita-hṛdayāhlāda) *adj.* which has not brought about or caused any delight to the heart अनुत्पादितहृदयाह्लादम् ... अच्छोदम् ... आससाद Kād. 306.7.

अनुत्पादिताग्निज्ञान (anutpāditaṅnījñāna) *adj.* which has not given rise to the knowledge of fire सत्यपि वह्निनियतत्वे धूमस्य प्रमत्तस्य कुत्रश्चिन्नि-मित्तादनुत्पादिताग्निज्ञानस्य प्रामाण्याभावात् NyāyKa. 218.1.

अनुत्पादितारोप (anutpāditarōpa) *adj.* which has not caused the superimposition (भेदाग्रहः) किमयमारोपोत्पादक्रमेण व्यवहारहेतुराहो अनुत्पा-दितारोप एव स्वप्न इति Bhām. 17.2 (on i. 1.1); किमयं भेदाग्रहः समारोपोत्पादन-क्रमेण व्यवहारकारणमस्तूतानुत्पादितारोप एव स्वयम् SarvaDaSam. 16.510.

अनुत्पाद्य (an-utpādya) *ger.* I not having procreated अनुत्पाद्यैव प्रजाः श्लोकशतसहस्रम् ... कृतवान् स्वयम्ः SuśraS. i. 1.6; द्विजः ... अनुत्पाद्य तथा सुतान् । ... मोक्षमिच्छन्नजल्पः ManuSm. 6.37; अनुत्पाद्य सुतान् ... कथम् ... सुगतिं गन्तुमिच्छसि MārkaP. 95.7; वृषलात्मजः सवर्णायां पुत्रमनुत्पाद्य शूद्राया-मुत्पादितपुत्रः (श्राद्धे निन्दितः) DipKa. 26.32 (on 1.222); II not having brought about यद्यन्वदनुत्पाद्य यागो विनश्येत् ŚābaBh. 390.2 (on ii. 1.5); सुवैधां बहुमानोऽयं वस्त्वनुत्पाद्य किंचन ŚlokaVār. 6.132 (763.9); बाह्यां वृत्ति-मनुत्पाद्य व्यक्तिः स्यान्नाहमो यथा NaiṣkaSi. 141.7; ManuBh. i. 66.24 (on 2.6); बुद्धिपूर्वा हि प्रवृत्तिर्न बुद्धिमनुत्पाद्य शक्यसंपादना NyāyKuA. ii(1). 223.10; ii(2). 74.7; न ह्यङ्कुरमनुत्पाद्य विनष्टस्य बीजवर्गस्याङ्कुरोत्पादनसामर्थ्यं नास्तीति शक्यते वक्तुम् NyāySiA. 208.25; यदि हि प्रत्ययमनुत्पाद्यैकोऽयं भूमध्य-प्रदेश इति ब्रूयात् NyāySu.(Ja.) 124A.7 (on i. 1.6); अपूर्वं तु हिंसामनुत्पाद्य नरकं साधयितुं न शक्नोति YuktiSneha. 27.30 (on i. 1.2); ŚivārkaMaDI. ii. 218.31 (on iii. 1.25)

अनुत्पाद्य (an-utpādya) *adj.* I not to be created (i.e. eternal) अनुत्पाद्यं परं धाम परमाणु परेशयम् VāyuP. ii. 39.224; BrahmanṅṅP. iii. 2.227; सरोत्पत्तेरनुत्पाद्योऽनाप्यश्वापि तथात्मनः ...। कौटिल्यादविकार्योऽयम् BrĀraUBh- Vā. iv. 4.1114; अक्रियाजः अनुत्पाद्यः यथाकाशादेमैहत्वादिः Pradī. iv. 63A.8 (on iv. 1.44); II not to be produced आदित्यसंयोगानुत्पाद्यपरत्वापरत्वा-समवायिकारणाधारः परत्वापरत्वानधिकरणं दिक् SaptPa. 80(25); अनुत्पाद्योऽपि प्रत्यवायप्रागभावः शक्तिनिवृत्तिर्भवति Aparā. 1037.20 (on 3.219); III (com- position in which the plot is) not to be (newly) produced सन्ति द्विधा प्रबन्धाः ...। उत्पाद्यानुत्पाद्याः Kāvyaālaṅ.(Ru.) 16.2; पञ्चमितिहासादिप्रसिद्ध-मखिलं तदेकदेशं वा । परिपूर्येत्स्ववाचा यत्र कविस्ते त्वनुत्पाद्याः Kāvyaālaṅ.(Ru.) 16.4.

अनुत्पाद्यत्व (anutpādya-tva) *n.* I the state of being that which is not to be created (i.e. eternality) नित्यमव्यक्तमनुत्पाद्यत्वात् Sāmkhya- KāBh. 7.29 (on 10); पुमानहेतुमान्, अनुत्पाद्यत्वात् SāmkhyaKāBh. 9.8 (on

11); द्रव्यपरत्वे चानुत्पाद्यत्वात् ... असंस्कार्यत्वम् PañcPā. 42.11 (on i. 1.1); ब्रह्मस्वभावस्य नित्यत्वेनानुत्पाद्यत्वात् Bhām. 41.4 (on i.1.1); ते हि वियदादि-वदनुत्पाद्यत्वेन सत्याः VedāntDI. 159.15 (on iii. 2.21); प्रकाशस्यानुत्पाद्यत्वा-द्विनाश एव स्यात् VedāSam. 94.10; II the state of being that which is not to be produced कार्यस्यानुत्पादः प्रागभावो वा स्यात्, तस्य कालान्तर-प्राप्तिर्वा । न पूर्वः, तस्यानुत्पाद्यत्वात् NyāyKuA. i. 32.4; आधानवदनुत्पाद्यत्वेन स्वरूपे आनर्थक्यात् ... अग्निष्टोमसंस्थाकज्योतिष्टोमाद्यङ्गत्वेन चयनं विधीयते Mimā- Kau. ii. 67.17 (on ii. 3.22); GoviBh. 282.4 (on iii. 4.44)

अनुत्पाद्यत्वप्रसङ्ग (anutpādya-tva-prasaṅga) *m.* undesired contin- gency of being that which is not to be produced तत्र प्रतिप्रसङ्गः प्रागपि सचेत् (कार्यम्) प्रकृत्यादिवदेवानुत्पाद्यत्वप्रसङ्गः NyāyPari. 348.14.

अनुत्पाद्यमान (an-utpādya-māna) *adj.* not being created (i.e. eternal) महेश्वरम् ... ओं ज्योतिःस्वरूपम् ... अनुत्पाद्यमानम् ... न जानन्ति मोक्षा-पेक्षगिका नराः SkandP. v(3). 177.17.

अनुत्पाद्यापूर्वरूप (an-utpādya-pūrvārūpa) *adj.* not that in which a new form is to be produced परैरनुत्पाद्यापूर्वरूपं न खादिकम् । सकृच्छब्दाद्य- हेतुत्वादित्युक्ते प्राह दूषकः PramāVār. 4.141.

अनुत्पाद्येतिवृत्त (anutpādya-eti-vṛtta) *n.* literary composition in which the theme is not to be (newly) produced इतिहासाश्रयं कथाश्रय-मुत्पाद्येतिवृत्तमनुत्पाद्येतिवृत्तं प्रतिस्कार्येतिवृत्तमिति पञ्च प्रबन्धशरीराणि । ... अनु-त्पाद्येतिवृत्तमित्यनेन यथावगतवर्तमानातीतमहाराजादिवृत्तवर्णनं विषयतामस्याच्छे, यथा हर्षवर्धनराज्यवर्धनादीनां च वर्णनं हर्षचरिते ŚrīrṅgāPra. 481.16.

अनुत्पाव (an-utpāva) *adj.* not having purity, unholy निग्राहस्ते स्तादवग्राह इत्युद्गाहं त्वस्मिन्विद्यनुत्पाव सत्यम् DvyāśraKā. 12.74 (comm. रे अनुत्पावापवित्र)

अनुत्पिञ्जलमनस (anutpiñjala-manas) *adj.* having undisturbed mind निःसङ्गीकृतद्वारेदेशः स्वयमेव यथादेशरूपमनुत्पिञ्जलमनाः ... कार्यायपश्यम् YaśasCam. i. 372.7 (comm. अनाकुलचित्तः)

अनुत्पूत (an-utpūta) *adj.* not purified यस्याज्यमनुत्पूतं स्कन्दति सा वै चित्रा नामाहुतिः MaiS. i. 4.13 (i. 62.9); यदेवानुत्पूतं स्यात् KaṭhS. 29.1 (ii. 167.6); KapiKaS. 4.3 (40.14); 45.2 (268.2); ŚaṅviBr. iv(v). 1.8; आसादयेत् ... आज्यं सर्पिरनुत्पूतं नवनीतं वोत्पूतं ध्रुवायामाज्यं कृत्वा दक्षिणतः ĀśvaSS. I. ii. 6.10; अभिषारयत्यनुत्पूतेन वा सर्पिषा BhāṅSS. i. 7.7; ĀpaSS. i. 8.1; ix. 13.1; (ब्रह्मौदनम्) घृतेनानुत्पूतेन नवनीतेन वोत्पूतेन शतममिषायोत्तरत उद्रासयति MānSS. 29.10; 8.23; आज्ये स्कन्ने ददात्यनुत्पूते चित्रम् MānSS. 95.17; MānGS. ii. 2.4; नानुत्पूतं हविः KauśiSū. 2.27.

अनुत्पूतसर्पिस् (anutpūta-sarpis) *n.* unpurified butter दक्षिणतः स्थालीम् ... आसाद्यानुत्पूतसर्पिषा पञ्चमिषायैः VaikhāGS. 4.5.

अनुत्पूय (an-utpūya) *ger.* not having purified अनुत्पूते पयस्यनुत्पूय तण्डुलानावपति BhārSS. viii. 12.15.

अनुत्प्रेक्षात्वापत्ति (anutprekṣātvāpatti) *f.* undesired contingency of being what is other than utprekṣā (a figure of speech) 'poetic fancy' अस्मिन्नलंकारे हेतुत्वं निश्चीयमानम्, हेतुत्प्रेक्षायां तु संभाव्यमानमित्यस्ति विशेष इति चेत्, प्रतीयमानहेतुत्प्रेक्षाया अनुत्प्रेक्षात्वापत्तेः RasGaṅ. 666.16.

अनुत्प्रेक्ष्य (an-utprekṣya) *ger.* not having considered अनुत्प्रेक्ष्य ... दोषमागामिनं मया । ... प्रमदावचनं कृतम् BrKathāŚloSam. 22.60.

अनुत्प्रेक्ष्यत्व (anutprekṣya-tva) *n.* the state of being that which is not to be considered as the object of 'poetic fancy' त्वन्मते मौनस्य निमित्तत्वेनानुत्प्रेक्ष्यत्वाच्च RasGaṅ. 400.1.

अनुत्प्लुत्य (an-utplutya) *ger.* not having jumped हयः ... अनुत्प्लु-त्यावतिष्ठेत् भ्रियमाणस्ततो भृशम् । स भवत्युत्तमप्राणः Mānaso. iv. 4.729.

अनुत्प्लुविज्ञाचन (anutphulla-vilocana) *adj.* having eyes which are not fully opened चित्तानि धर्मांश्चक्रुः समन्ततो मुखान्यनुत्प्लुविज्ञोचनानि Kirāṭā. 8.25.

अनुत्प्रासविचित्रकाकु (anutpāsa-vicitrakāku) *adj.* causing a pecu- liar tone because of fear स्वनेरनुत्प्रासविचित्रकाकुभिः ... तयोः । उपान्तकुञ्जेषु कपिजलादयः शशंसुराशंसितसिद्धिमण्डजाः RāmC. 4.4.

अनुत्संकलित (an-utsaṅkalita) *adj.* not permitted यदि तावदकथ-यित्वानिपत्य चरणयोः ... सहसानुत्संकलित एव तातेनाम्बया बापक्रत्य गच्छामि ततः ... मम कुतः सुखम् Kād. 260.12.

अनुत्सद (an-utsada) *adj.* not excessive, not over-full गम्भीरश्च तथागतस्वरः ... अनुत्सदश्च MaVastuAva. iii. 343.4; बोधिसत्त्वः ... सत्त्वलोक-स्यैव कषायोत्सदकालतां च यथाभूतं प्रजानाति । निष्कषायानुत्सदकषायकालतां च BodhiBhū. 173.1 [DBHS.]